

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1 (§ 10 ods. 1)

Precizuje sa ustanovenie s ohľadom na skutočnosť, že na účely preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, ako aj na účely parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím sa nevykonáva sociálna posudková činnosť.

K bodom 2 až 5 a 7 (§ 11 ods. 3, 4, 7 a 9)

Zosúladzuje sa s platnou právnou úpravou v oblasti zdravotnej starostlivosti, a to s ohľadom na skutočnosť, že aj posudkoví lekári majú prístup k zdravotným údajom evidovaným v rámci rezortu zdravotníctva.

K bodu 6 (§ 11 ods. 8)

V záujme jednoznačnosti sa upravuje odsek 8 tak, aby príslušný orgán nežiadal od fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím predloženie nových odborných lekárskeho nálezov v prípade, ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nemá určený termín opätovného posúdenia zdravotného stavu podľa odseku 18. Možnosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím predložiť nový odborný lekárskeho nález ostáva zachovaná.

K bodu 8 (§ 13 ods. 5)

Aj naďalej zostáva zachovaný princíp, že sociálna posudková činnosť sa vykonáva za účasti posudzovanej fyzickej osoby, t. j. prioritne v rámci osobného kontaktu. V aplikačnej praxi sa vyskytujú aj prípady, kedy nie je možné dlhšiu dobu vykonať sociálne zisťovanie za účasti posudzovanej osoby, čo však nie je dôvodom pre prerušenie konania. Navrhovaná úprava umožní napr. riešiť potrebnú úpravu bytu v čase pred návratom fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím zo zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti do domáceho prostredia; vykonať sociálnu posudkovú činnosť ak ide o fyzickú osobu v bdelej kóme.

K bodu 9 (§ 18 ods. 5)

Navrhuje sa nepovažovať za príjem zo zamestnania na účely peňažného príspevku na opatrovanie vrátený preplatok dane z príjmov a preplatok na preddavkoch na daň z príjmov, vrátený preplatok na poisťovní na verejné zdravotné poistenie, vrátené poisťovné na nemocenské poistenie zaplatené bez právneho dôvodu, vrátené poisťovné na dôchodkové poistenie zaplatené bez právneho dôvodu, vrátené poisťovné na poistenie v nezamestnanosti zaplatené bez právneho dôvodu a suma príspevku na rekreáciu poskytnutého zamestnávateľom zamestnancovi podľa Zákonníka práce. Ide o nepravidelný príjem, ktorý môže mať v danom mesiaci za následok, že peňažný príspevok na opatrovanie by sa vôbec neposkytol.

K bodu 10 (§ 18 ods. 11)

Zavádza sa možnosť úradu nezohľadňovať príjem spoločne posudzovanej osoby v prípadoch hodných osobitného zreteľa. Ide o prípady, keď fyzická osoba s ŤZP preukáže, že spoločne posudzovaná osoba s ňou nežila v domácnosti a nepodieľala sa na úhrade spoločných potrieb (napr. osoba je nezvestná). Na základe tejto zmeny bude možné poskytovať peňažné príspevky na kompenzáciu aj osobám v uvedenej situácii napriek tomu, že nie je možné zistiť príjem spoločne posudzovanej osoby a kompenzovať sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia.

K bodu 11 (§ 27 ods. 1)

Návrhom sa predlžuje lehota na kúpu pomôcky, úpravu pomôcky alebo absolvovanie výcviku na najviac dvanásť mesiacov, z dôvodu dlhších dodacích lehôt pri kúpe a úprave pomôcky a z dôvodu nemožnosti absolvovať výcvik (napr. kvôli nedostupnosti výcviku, čakania na termín výcviku a pod.).

K bodu 12 (§ 28 ods. 3)

Pri peňažnom príspevku na kúpu pomôcky, ktorou je špeciálny softvéralebo aktualizácia špeciálneho softvéru, sa navrhuje precizovať, že v prípade softvéru alebo jeho aktualizácie nie je fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím povinná vrátiť pomôcku úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Dôvodom je, že aktuálne špeciálny softvér alebo jeho aktualizácia sú predávané najmä formou licencie a fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím tak nemá k dispozícii pomôcku vo forme, ktorú by bolo možné vrátiť úradu a túto by mohla používať iná fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím.

K bodu 13 (§ 32 ods. 10)

Návrhom sa predlžuje lehota na opravu pomôcky najviac dvanásť mesiacov, z dôvodu dlhších dodacích lehôt.

K bodom 14, 40až 43 (§ 33 ods. 5, prílohy č. 10, 12, 12a a 13)

Navrhuje sa pri stanovení výšky jednorazových peňažných príspevkov zvýšiť percento z ceny (napr. pomôcky, osobného motorového vozidla, úpravy bytu atď.) pri fyzických osobách s ťažkým zdravotným postihnutím s príjmom do jednonásobku sumy životného minima. Vzhľadom na účel peňažného príspevku na kúpu zdvíhacieho zariadenia (umožnenie premiestňovania sa a sebaobsluhy) a finančnú náročnosť zdvíhacích zariadení, bola navrhnutá znížená finančná spoluúčasť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a tým zvýšenie peňažného príspevku na kúpu zdvíhacieho zariadenia aj pri príjme fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do 4 násobku a do 5 násobku sumy životného minima. V tejto súvislosti sa zavádza nová príloha č. 12a, ktorá ustanovuje skutočnosti na určenie výšky peňažného príspevku na kúpu zdvíhacieho zariadenia a legislatívno-technicky sa upravuje ustanovenie § 33 ods. 5.

Navrhované zmeny reagujú na odporúčanie Útvary hodnoty za peniaze v záverečnej správe Revízie výdavkov na skupiny ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením nastaviť

výhodnejšie podmienky poskytovania jednorazových peňažných príspevkov na kompenzáciu u fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím s príjmom pod hranicou životného minima.

K bodu 15 (§ 33 ods. 8)

Návrhom sa predlžuje lehota na kúpu zdvíhacieho zariadenia na najviac dvanásť mesiacov, z dôvodu dlhších dodacích lehôt.

K bodu 16 (§ 34 ods. 10)

Návrhom sa predlžuje lehota na kúpu osobného motorového vozidla na najviac dvanásť mesiacov, z dôvodu dlhších dodacích lehôt. Na základe poznatkov z aplikačnej praxe sa navrhuje zdefinovať čo sa považuje za kúpu osobného motorového vozidla. Cieľom je zjednotiť postup všetkých správnych orgánov pri poskytovaní peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla.

V prípade, ak si vozidlo kupuje jedna fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, informáciu o vlastníkovi vozidla je možné získať aj z evidencie vozidiel. Ak si však vozidlo kupujú spoločne viaceré fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, informáciu o vlastníctve, resp. spoluvlastníctve vozidla všetkých kupujúcich nie je možné získať z evidencie vozidiel a teda za účelom preukázania vlastníctva je potrebné, aby boli tieto osoby uvedené tak v predfaktúre ako aj vo faktúre vyhotovenej osobou, ktorá im predáva osobné motorové vozidlo. Uvedeným sa súčasne preukazuje použitie peňažného príspevku na kompenzáciu na účel, na ktorý bol poskytnutý.

K bodom 17 až 20 (§ 34 ods. 14, 15, 18 a 20)

Vypustenie odseku 14 v § 54 je reakciou na zmeny navrhované v § 41 ods. 8. Následné úpravy v preznačených odsekoch 15, 18 a 20 sú legislatívno-technickou úpravou súvisiacou s vypustením odseku 14.

K bodom 21 až 23 a 25 (§ 35 ods. 1, 4, 8 a nový ods. 10)

Zavádza sa možnosť poskytnúť príspevok za účelom úpravy osobného motorového vozidla už pri kúpe tohto vozidla. Reaguje sa tým na požiadavku fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorí majú záujem zakúpiť si už špeciálne upravené vozidlo. Ide najmä o situácie, keď si osoba objedná nové motorové vozidlo, ktoré vie dodávateľ špeciálne prispôbiť potrebám fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím už v štádiu výroby alebo v spolupráci s firmou oprávnenou na vykonanie dodatočnej úpravy osobného motorového vozidla, t. j. v čase, keď žiadateľ ešte nie je vlastníkom vozidla. V tejto súvislosti je potrebné vykonať aj zmenu ustanovenia § 35 ods. 8, nakoľko v prípade, ak bude úprava osobného motorového vozidla vykonaná už v štádiu výroby vozidla, doklad o kúpnej cene vozidla ako aj doklad o cene úpravy vozidla bude vyhotovovať predajca vozidla (t. j. môže ísť o osobu, ktorej predmetom činnosti nie je úprava osobného motorového vozidla).

K bodu 24 (§ 35 ods. 9)

Návrhom sa predlžuje lehota na úpravu osobného motorového vozidla na najviac dvanásť mesiacov, z dôvodu dlhších dodacích lehôt.

K bodu 26 (§ 37 ods. 2)

Navrhuje sa precizovať ustanovenie v záujme jeho jednoznačnosti. Reaguje sa tým na skúsenosti z doterajšej aplikácie právnej úpravy. V prípade, ak bola osoba v minulosti posúdená za ťažko zdravotne postihnutú z iného titulu, cieľom peňažného príspevku nie je odstraňovať prekážky v domácom prostredí, ktoré sa pre túto osobu stali dočasne bariérami z dôvodu aktuálne zhoršeného zdravotného stavu (napr. následkom úrazu alebo osoba so zmyslovým postihnutím utrpí zlomeninu končatiny, v dôsledku ktorej má dočasne zníženú schopnosť premiestňovať sa).

K bodu 27 (§37 ods. 9)

Navrhuje sa predĺžiť lehotu na úpravu bytu, rodinného bytu alebo garáže na deväť mesiacov až dvanásť mesiacov z dôvodu, že predmetné úpravy sa môžu z hľadiska času predĺžiť. Posledná veta sa vypúšťa z dôvodu legislatívno-technickej úpravy v súvislosti s § 41 nový ods. 8.

K bodu 28 (§ 37 ods. 10)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s § 41 nový ods.8.

K bodu 29 (§ 40 ods. 2)

Už v súčasnosti sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie aj v čase hospitalizácie opatrovanej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Vzhľadom na rozdielnu aplikačnú prax bolo potrebné v záujme jednoznačnosti precizovať toto ustanovenie.

K bodu 30 (§ 40 ods. 15 a § 57 ods. 1 písm. h))

Ustanovenie sa zosúladuje s právnymi predpismi v oblasti školstva, nakoľko obsahovalo už neaktuálne formy štúdia.

K bodu 31 (§ 41 ods. 6)

Navrhuje sa vypustiť ustanovenie ako nadbytočné z dôvodu, že v praxi nie je vôbec využívané. Aj v prípade, ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím uhradí časť kúpnej ceny z poskytnutého úveru, vlastníkom predmetu kompenzácie sa stáva uhradením predajcovi celej kúpnej ceny. Z uvedeného dôvodu nebolo toto ustanovenie využívané v praxi. Vypustením ustanovenia sa nezrušuje možnosť, aby fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím uhradila časť kúpnej ceny z úveru.

K bodu 32 (§ 41 nový ods. 7)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zmenou v ustanovení § 37 ods. 9.

K bodu 33 (§41 nový odsek8)

Navrhuje sa v ustanovení zjednotiť lehotu na vrátenie peňažného príspevku na kompenzáciu na 30 dní v prípade, ak si fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím

nezabezpečí predmet kompenzácie resp. si ho nezabezpečí v stanovenej lehote (napr. nezakúpi si zdvíhacie zariadenie). . Ustanovenie sa precizuje v záujme jeho jednoznačnosti.

K bodu 34 (§ 47 ods. 4)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 35 (§ 55 ods. 3, 4 a 5)

Ustanovenie sa precizuje vzhľadom na skutočnosť, že na účely peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa už nezohľadňuje príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

K bodu 36 (§ 55 nový odsek 16)

Zavádza sa postup v prípade podania ďalšej žiadosti o peňažný príspevok na kompenzáciu toho istého druhu, o preukaz alebo o parkovací preukaz, ak predchádzajúce konanie vedené úradom alebo ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny v rovnakej veci nebolo ukončené právoplatným rozhodnutím. Cieľom je eliminovať šikanózne konanie niektorých klientov, ktorí opakovane (niekedy aj mesačne) žiadajú o rovnaké druhy peňažných príspevkov, vrátane peňažného príspevku na kúpu všetkých pomôcok v opatrení, ich úpravu, opravu a výcvik. Ide o prípady podávania duplicitných žiadostí v rovnakých veciach, o ktorých nie je právoplatne rozhodnuté na základe predchádzajúcej žiadosti, ktorá je predmetom odvolacieho konania na druhom stupni.

K bodu 37 (§ 63 ods. 1)

Umožňuje sa, aby lekársku posudkovú činnosť vykonávali nielen lekári so špecializáciou posudkové lekárstvo, ale aj lekári, ktorí získali odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v niektorom inom zo špecializačných odborov. Reaguje sa tým na pretrvávajúci nedostatok posudkových lekárov, ako aj na dlhodobo stúpajúci počet žiadateľov o pomoc podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu

K bodu 38 (§ 64a)

Vypustenie ustanovenia sa navrhuje z dôvodu, že nie je opodstatnené, aby informačný systém parkovania, ktorého správcom nie je štátny orgán v oblasti sociálnych vecí, bol upravený v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

K bodu 39 (§ 67k)

Navrhuje sa, aby konania, ktoré neboli právoplatne skončené do dňa účinnosti navrhovaného zákona, boli dokončené podľa tohto zákona účinného do 31. decembra 2021.

Navrhuje sa, aby sa na povinnosti a lehoty pri jednorazových peňažných príspevkoch, ktoré boli poskytnuté podľa tohto zákona účinného do 31. decembra 2021, sa po 31. decembri 2021 vzťahoval tento zákon účinný do 31. decembra 2021. Výnimkou sú lehoty pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím na zabezpečenie si kompenzácie, na ktorú jej bol poskytnutý jednorazový peňažný príspevok na kompenzáciu, ktoré sa návrhom zákona predlžujú. Fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím avizovali už v období pred vznikom mimoriadnej situácie súvisiacej s ochorením Covid-19, že je veľmi náročné

zabezpečiť si predmet kompenzácie v aktuálne zákonom stanovených lehotách (napr. zrealizovať úpravu rodinného domu) a predpokladá sa, že táto situácia bude pretrvávajúť dlhodobo.

K Čl. II

V programovom vyhlásení na roky 2021 až 2024 sa vláda SR zaviazala zjednotiť posudkovú činnosť, resp. vytvoriť jednotný systém posudkovej činnosti. Plnenie tejto úlohy, na ktorej budú participovať i posudkoví lekári, bude vyžadovať dlhšie časové obdobie. Z tohto dôvodu sa navrhuje dočasné vylúčenie pôsobenia tzv. vekového cenzu voči dotknutej skupine štátnych zamestnancov.

Podľa súčasného znenia zákona o štátnej službe v decembri 2021 by sa z dôvodu vekového cenzu musel ukončiť štátnozamestnanecký pomer v prípade viac ako 25 % posudkových lekárov, ktorým už bol štátnozamestnanecký pomer predĺžený podľa súčasnej právnej úpravy o tri roky po 65. roku veku. Podľa Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v súčasnosti je zložité zabezpečiť posudkových lekárov, u ktorých pretrváva nízky záujem vykonávať lekársku posudkovú činnosť v štátnozamestnaneckom pomere z dôvodu vysokej náročnosti posudkovej činnosti ako aj z dôvodu ich nižšieho finančného ohodnotenia v porovnaní napr. s komerčnou sférou a poisťovňami.

Navrhuje sa preto možnosť opätovne predĺžiť trvanie štátnozamestnaneckého pomeru posudkovým lekárom, ktorým by inak skončil štátnozamestnanecký pomer k 31.12. 2021, a to najviac do 31. decembra 2024. Zároveň sa umožňuje prijať na štátnozamestnanecké miesto aj posudkového lekára, ktorý už dosiahol vek 65 rokov, pričom jeho štátnozamestnanecký pomer bude ukončený najneskôr 31. decembra 2024.

Vzhľadom na skutočnosť, že ide o dočasné a nevyhnutné riešenie, navrhuje sa upraviť (vo vzťahu k osobám starším ako 65 rokov) možnosť prijatia dočasnej štátnej služby bez výberového konania vo všeobecnosti, teda aj na voľné štátnozamestnanecké miesto v stálej štátnej službe. Táto úprava nemá vplyv na možnosť obsadenia štátnozamestnaneckého miesta bežným spôsobom (na základe výberového konania) - pre uchádzačov, ktorí nedovršili vek 65 rokov. Táto úprava taktiež nemá vplyv na povinnosť služobného úradu vyžadovať splnenie ostatných podmienok prijatia do štátnej služby (§ 38 zákona o štátnej službe). V rôznej miere analogické možnosti dočasného obsadenia štátnozamestnaneckého miesta upravuje zákon aj v súčasnosti, avšak iba vo vzťahu k uchádzačom mladším ako 65 rokov. Ide najmä o prípady zastupovania podľa § 36 ods. 3 zákona o štátnej službe.

K Čl. III

Účinnosť sa navrhuje od 1. januára 2022 s výnimkou legislatívnych zmien uvedených v Čl. I v novelizačnom bode č. 37 a v Čl. II týkajúcich sa kvalifikačných predpokladov posudkových lekárov a dočasného vylúčenia vekového cenzu štátnych zamestnancov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť, pri ktorých sa navrhuje účinnosť 31. decembra 2021.